

HITKÖZSÉGI HÍRADÓ

NEM AZ A ZSIDÓ, AKINEK A SZÜLEI AZOK VOLTAK, HANEM AKINEK A GYERMEKE IS AZ LESZ! (Simon Peres)

Tovább él a hagyomány

Hetedik alkalommal emlékeztek meg a Vészorkorszakról a nagymegyeri Kereskedelmi Akadémián és Gimnáziumban. Ez az oktatási intézmény az első között volt a régióban, amely bevezette a Holokauszt oktatást, melynek fontos szerepet szának a történelem és a hely-

A második órában Varga tanár úr a tavaly megjelent könyve (melyet minden résztvevő megkapott térítésmentesen) alapján bemutatta a nagymegyeri zsidó közösség történetét.

Az emléknapot az idén az ENSZ Holokauszt emléknaphoz közel, feb-

történet tanulmányozása során. Varga László tanár úr kezdeményezését a jövőben fiatal kollégái viszik tovább, az idei emléknaphoz azonban még a tanár úr sokéves munkájának eredménye. Végh Zsuzsanna, az iskola igazgatónője köszöntötte a résztvevő diákokat, kiemelve a zsidóság szerepét a II. világháború előtt a városban.

A program első felében Paszternák Tamás, a KZSH programkoordinátora tartott interaktív előadást a zsidó hagyományokról, ünnepekről, történelemről, szokásokról, melyek a Holokauszt előtt részei voltak a nagymegyeri mindennapokban.

ruár elején tartották, a nap a kultúrház falán 2004-ben elhelyezett emléktáblánál koszorúzással zárult.

A helyi hagyományoknak megfelelően a diákok korábban már felkeresték a zsidó temetőt. Tavasszal az iskola ismét emlékutat indít Auschwitz-Birkenabuba.

Bízunk abban, hogy a hagyományok tovább folytatódnak és a jövő generációinak is megadatik a méltó emlékezés lehetősége. A KZSH minden segítséget megad ehhez a kezdeményezéshez.

PT

Mazl Tov!

Ezúton gratulálunk **Pfitzner Zsuzsannának és Popovics Dávidnak** esküvőjük alkalmából. Sok boldogságot kívánunk!

Az USA-ban megszületett a KZSH legidősebb tagja, Pasternák Anna harmadik leány dédunokája. **Ronit Pasternak és Shaun Snitman gyermeke a Tali nevet kapta.** Mazl Tov!

Meghívó

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt a Shalom klub februári összejövetelére, melyre **2011. február 27-én, vasárnap 14:30-kor** kerül sor a Menház Wallenstein Zoltán termében.

Az összejövetel témája: Az aktuális helyzet a Közel- Keleten. Vendégünk: **Breuer Péter újságíró**

Breuer Péter több évtizeden át élt Izraelben, számos magyar nyelvű sajtótermék tudósítója volt. Jelenleg Budapesten dolgozik, többek között szerkesztője és műsorvezetője a Magyar Rádió zsidó műsorának, sajtó hírügynöksége a Breuer Press International.

A belépés díjmentes.

Programajánló

Purim Komáromban

A Komáromi Zsidó Hitközség purimi ünnepségére **március 20-án, vasárnap 14:30-kor** kerül sor. Részleteket márciusi számunkban olvashatnak.

Széder este

Az idei közös széder esténket **2011. április 19-én (kedd, második széder) 18:00-kor** tartjuk a Menház Wallenstein Zoltán termében. A kóser vacsora ára 2 EUR/fő. Jelentkezéseiket már várjuk a kile@menhaz.sk címen és a KZSH titkárságán (tel: 7731-224).

Támogatónk

nka

Nemzeti Kulturális Alap

Az utolsó úton...

A dunaszerdahelyi zsidó temetőben, nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára a helyi közösség megbecsült tagját, **Kornfeld Rózsika** nénit, aki 85 éves korában távozott a földi létből. Deutsch Róbert budapesti főrabbi és Tóth Emil főkantor búcsúztatta hittestvérünket.

87 éves korában elhunyt hittestvérünk, **Baráth Magda** néni. A júniusi mártírnapi napokon rendszeresen eljött közénk, emlékeztetve az utókort mindazokra a szörnyűségekre, amelyeket fiatal korában felekezeti hovatartozása miatt elszenvedni kényszerült.

A családok gyászában osztozunk

a Hitközségi Híradó szerkesztői

Látogatás Bátorkeszin

Egy helyi lakos kérésére a KZSH képviselői február elején ellátogattak Bátorkeszire. A Holokauszt előtt itt élt a járás második legnagyobb zsidó közössége. A temető ma nagyon rossz állapotban van, sok sírkő eltűnt, a többi embermagasságú gaz borítja.

(Folytatás a 7. oldalon)

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (MAZSIHISZ) részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Faliújság rövid hírek

✧ Az utóbbi hónapokban több sikeres pályázatot nyertünk újságunk kiadására és 2011.évi kulturális programjainkra.

✧ Január végére nagyrészt befejeződött a 2010. évi pályázataink elszámolása.

✧ A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége március elején tartja soros vezetőségi ülését. Az ősszel elfogadott új alapszabály szerinti tisztújító közgyűlésre május 15-én kerül sor.

✧ A Komáromi Zsidó Hitközség és Izrael állam pozsonyi nagykövetsége együttműködése értelmében a nagykövetség hírei mostantól rendszeresen megjelennek majd lapunk hasábjain.

✧ Pozsonyban december végén ideiglenesen bezárt a Chez David étterem, amely az üzemeltető váltás után várhatóan áprilisban kóser étteremként nyit újra Baruch Myers pozsonyi rabbi felügyeletével.

✧ Új könyvekkel gazdagodott a Spitzer Béla Kiskönyvtár állománya.

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** –
 északredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el! S finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával.**

TRADÍCIÓ a komáromi zsinagóga hitéleti oldala

Méltó megemlékezés

Január 30-án, az ENSZ Holokauszt Emléknapja, az Auschwitz-Birkenau-i koncentrációs tábor felszabadításának 66. évfordulója alkalmából emlékünnepséget szervezett a Komáromi Zsidó Hitközség.

A program a kontinens különböző építészeti stílusait felvonultató Európa Udvarban kezdődött, ahol az egyetlen régi épület, a város egykori legelső zsinagógájának falán avattunk emléktáblát. A négynyelvű emlékkő a negyedik, a pár évvel ezelőtt megkezdett sorozatban: az ortodox zsinagóga, a Menház és a neológ zsinagóga épülete után az öreg zsinagóga falán is ott a szlovák, magyar, angol és héber felirat.

Magyar Köztársaság pozsonyi nagykövetsége képviselőjét, Fazekas László református püspök urat Paszternák Tamás, a KZSH programkoordinátora köszöntötte. A zsinagóga épületének történetét, és az emléknep jelentőségét Pasternák Antal, hitközségünk elnöke foglalta össze szlovák és magyar nyelven. Az emlékezés fontosságára és a városunkban 220 éve működő zsidó közösség jelenlétére és szerepére Ve-

Tevan Ildikó és Balogh István a kiállítás megnyitóján

város polgármestere és a kormány képviselője leplezte le.

A délutáni program a Menházban folytatódott, ahol a Régi művek a XXI. század vásznain – a Tevan család nyomdai és kulturális öröksége című kiállítást nyitotta meg Tevan Ildikó, a Tevan Alapítvány képviselőjében és Balogh István, a kiállítás összeállítója. Tevanék az Árva megyei Alsókubinból származnak, az első békéscsabai zsidó családok közé tartoznak. Híres nyomdájuk adta ki többek között a Nyugat szerzőinek műveit. Az utazó tárlat első alkalommal tekinthető meg Szlovákiában. A nagy érdeklődés mellett megtartott megnyitón a helyi sajtó is képviseltette magát.

PT-PA

Komárom város vezetői a megemlékezésen

A megjelenteket, köztük Dr. Anton Marek, polgármester, Szabó Béla és Dr. Novák Tamás alpolgármestereket, Juhász Lászlót, a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala Nemzetiségi Osztályának igazgatóját, Szabó Józsefet a

rő Tamás, budai rabbi hívta fel a figyelmet. Az imák Biczó Tamás kántor recitálásában hangzottak fel. A táblát a

Verő Tamás, budai rabbi

Jövönk, ami összeköt – a régió oldala

Beszélgetés Márkus Sándor elnökkel

Bemutatkozik a Szombathelyi Zsidó Hitközség

Márkus Sándor vagyok: 61 éves, nyugdíjazott, született szombathelyi, nő, két felnőtt korú gyermek büszke édesapja. Szüleimtől nem éppen vallásos nevelést kaptam, de minden ünnepen a zsinagógában voltunk, ahol gondoskodtak róla, hogy a lehető legjobban ismerjem meg hovatartozásomat, identitásomat. Úgy gondolom, ez nagyon jól sikerült, mert kötődésem a zsidósághoz megkérdőjelezhetetlen.

Melyek voltak a szombathelyi közösség életének legfőbb állomásai?

A szombathelyi közösség életének legfőbb állomásainak én azokat tartom, amikor egy meghatározó és tekintélyt parancsoló, mindent tudó korosztály kihal és Őket követi az eggyel fiatalabb. Három ilyen éltem meg, és állíthatom, hogy nagyon nagy állomások voltak. Mindegyiknél azt gondoltam, Őket nélkülözve nem lehet tovább lépni, de mindig történt valami (irányítottan, vagy anélkül) és minden folytatódott, ahogy azelőtt. Jó lenne tudni, hogy ez örökké így marad!

Mi jellemzi a mai hitközségi életet? Milyen eseményeket rendeznek?

Ugyanazok a céljaink, mint elődeinknek: szabadon megélni zsidóságunkat, úgy vallásilag mint kulturálisan, ahogy ezt elődeinktől láttuk és tanultuk. Minden péntek este megtartjuk a szombatköszöntő imát, utána kiddust tartunk, ünnepeinken Budapestről hívunk hiteles levezetőt, illetve előadót. Rendsze-

resen meghívunk híres és érdekes embereket egy baráti beszélgetésre, előadás megtartására. Többször volt nálunk Gerendás Péter, elhívtuk Heller

Ágnes és néhai Popper Pétert, nemrég járt nálunk Raj Ferenc New York-i rabbi, és budapesti közössége.

Milyen kapcsolatuk van a régió többi közösségével?

A Zalaegerszegi Hitközséggel tartunk kapcsolatot, évente, a mártír ün-

nepen találkozunk. A régió más közösségéről nem tudunk.

Mesélne egy kicsit a közösség összetételéről. Mely generációk alkotják a hitközséget, milyen programok iránt van érdeklődés Önöknél?

Túlnyomórészt a „Nagy Öregeink” elementek. Jelenleg egy 99 és egy 85 éves férfi és 6 hölgy képviseli az öregeket, a zöme az én korosztályom néhány fiatal, a gyermekeim korosztálya. Most teszünk újabb kísérletet, a legfiatalabb generáció integrálására. Igyekszünk úgy szervezni programjainkat, hogy mindenki megtalálja az érdeklődésének megfelelőit. Közös kerti partik és a fentiekben leírt programokon kívül, a hitközségünk keretein belül nemrég megalakult pop zenekar is a jövőben programjaink része lesz.

Hogyan látja a Szombathelyi Zsidó Hitközség jövőjét?

Ma vidéken igazán zsidóként élni nem lehet! Eddig sem volt rá módunk és a jövőben egyre kevésbé lesz. Aki eddig nem tudta a vallási előírások szerint megélni zsidóságát, az honnan is tudná, hogy az milyen. Elődeink, ha sajnos nem is sokáig, de megélhették még és elmesélték nekünk. Mi már mesélni sem tudunk róla. Ennek ellenére bizakodó vagyok, a hovatartozás, az identitás tudat érzése megvan bennünk, és úgy érzem, ez mindig is erős kapocs lesz ahhoz, hogy megmaradjon, fennmaradjon a zsidó hitvilág és gyönyörű kultúrája.

Új igazgató az Ohel David élén

Januártól új igazgató áll a pozsonyi Ohel David idősek otthona élén. Miriam Franklová hosszú éveken át dolgozott már hasonló pozícióban. Terveink szerint lapunkban hamarosan bemutatjuk az igazgatónőt Munkájához sok sikert kívánunk!

A Jad Vasem és a pozsonyi Zsidó Kultúra Múzeuma kiadásában megjelent a Szlovákiai zsidó közösségek enciklopédiájának második kötete. A könyv a tavaly napvilágot látott első kötet folytatása, a befejező, harmadik rész a tervek szerint az év végén jelenik meg. A műről részletes leírást találhatnak lapunk szlovák részében.

STETL – a Hitközségi Híradó kulturális oldala

Az oldal a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatásával jött létre!

„Mily szépek a sátraid Jákob...”

Ezekkel a szavakkal lép be a vallásos zsidó ember minden reggel a zsinagógába. Egy egykori zsinagóga helyén avatunk ma emléktáblát. Komárom első zsinagógájának helyén...

Feltehetnénk pár kérdést: Miért is? Miért éppen az ENSZ Holokauszt emléknapján? Az idén a Komáromi Zsidó Hitközség a 220. születésnapját ünnepli, 1791-ben alakult meg hivatalosan közösségünk, bár tudjuk, hogy az első zsidó emberek már jóval korábban a városba érkeztek. Kevés az információnk a régi időről.

Ez a zsinagóga tanúja volt a komáromi zsidó közösség felemelkedésének, amikor már kicsinek bizonyultak az imaház falai és hittestvéreinknek hamarosan újat kellett építeniük. Jókai Mór, Komárom szülötte az Aranyemberben Tímár Mihály és Fabula János beszélgetésében így ír az épületről:

„Fabula János vetett aztán nem egy cigánykereket, hanem hármát, végig a folyosón. Aztán vissza megint három cigánykereket, mely után ismét talpra állt egyenesen Tímár előtt.

- Így ni! Mármost értem a dolgot. Tehát az a sok pénz most az enyim! Megyek. Megveszem a zsidó templomot.

(S nehogy valaki azt higgye, hogy ez utóbbi mondat valami rossz élcs volt Fabula Jánostól, meg kell mondanunk, hogy az akkori viszonyok között az Izrael vallását követő lakosok egy új imaházat kényszerülve építeni a gróf Zichy-féle nemesi telken, a régibb héber imaház csakugyan árverés alá volt bocsátva, s az Fabula Jánosnak különö-

sen megtetszett.)“

1863-tól már a Király püspök utcai nagy zsinagóga szolgált imahelyül, majd az 1868-as szakadás után Komáromban is külön utakat kezdett járni a neológia és az ortodoxia. Az eladott zsinagóga épületének sorosáról nem sokat árulnak el a krónikák a továbbiakban. Csendesesen állt itt az egykori Klein, Weisz ház, mai nevén Zichy palota udvarában. A Vészkorszak idejében láthatta, amint a közeli palota pincéjében összezsúfolják egykori híveinek leszármazottait, méltatlan, embertelen körülmények között. Volt része gyártelepnek, majd a rendszerváltás után az Európa Udvar gondolatának megvalósulásakor, az udvar egyetlen régi épületként 3 oldalból favázás német ház lett, a sors furcsa fintoaként...

Maradt viszont ez az oldal, ahol valami más volt és van... A felújítás során felfedezett eredeti festések nyomán ez a fal üresen maradt egészen a mai napig.

Az elmúlt évek januárjait követve az ortodox zsinagóga, a Menház, majd a neológ zsinagóga után negyedikként a mai könyvekben öreg zsinagógaként emlegetett épület falára kerül a négy nyelvű tábla, üzenve ezzel, hogy a zsidó közösség emlékének végre méltó helye van az Európa nemzeteit bemutató udvarban, mutatva az ide látogató turistának, hogy közösségünk ma is él.

Pasternák Antal, a KZSH elnöke emlékezik, a háttérben Biczó Tamás, kántor, Verő Tamás, rabbi és Paszternák Tamás, a KZSH programszervezője

Köszönet az épület tulajdonosának, Takács Péter mérnöknek, aki megkeresésünkre azonnal igent mondott, hozzájárulva egy újabb, méltó emléktábla emeléséhez...

A táblaavatás után a Menházban egy különleges kiállítás nyílik meg először Szlovákiában. A Árva megyéből, Alsókubínból származó, Békéscsabán neves nyomdát alapító Tevanok nem kötődnek ugyan Komáromhoz, de belemélyedve a családtörténetbe sorsuk szinte bármelyik helyi zsidó családéhoz hasonló, a felemelkedés időszaka, a vészkorszak pokla, majd a maradék túlélő elvándorlása, a köztisztelőben álló emberek földbe tiprása mind-mind tipikus zsidó sorsok a 19. és 20. században.

Egy épület és egy család története adja az idei ENSZ Holokauszt emléknap magvát Komáromban. Egy fogyatkozó közösség pár túlélője, a második és harmadik generáció és szimpatizánsaink hajtának fejet azok előtt, akik a 66 évvel ezelőtt felszabadult Auschwitz Birkenauból soha sem térhettek haza. Emlékezünk azokra a generációkra is, akik meg sem születhettek, nem lehettek aktív tagjai hitközségünknek, akikről elvettek a jövőt, a lehetőséget, az életet. Szomorú szívvel érezzük hiányukat.

Mice és Maci és Sófár Süni kalandjai avagy az ifjúság oldala

Zsidó élmények Belgiumban

Január elején hivatásom néhány napra Belgiumba szólított. Közös kalandozásunk során bátyámmal számos zsidó élményben volt részünk, melyeket ezúton osztanék meg olvasóinkkal.

Zsidó Múzeum

Főhadiszállásunk Brüsszelben volt, ahol a városnézés egyik első állomásaként felkerestük a főzsinagógát és a Zsidó Múzeumot. A tárlat bemutatja a zsidó élet körforgását, az élet legfontosabb szakrális eseményeit, az ünnepeket. Autentikus környezetben ismerhetjük meg a belga zsidóság

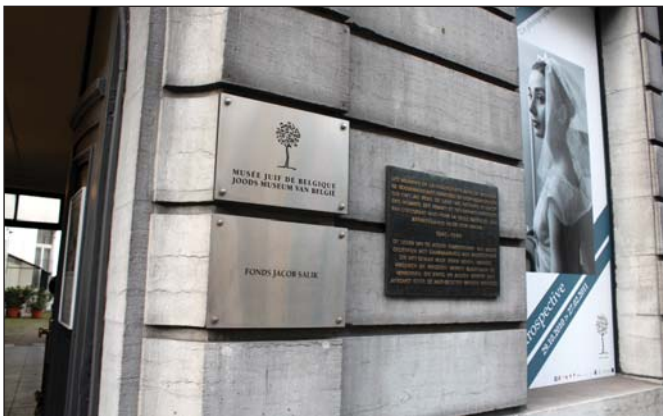

A brüsszeli főzsinagóga

történetét. Angol feliratok nincsenek a múzeumban, de egy kis kiadvány segíti a franciául nem beszélő látogatókat. A múzeum állandó tárlata mellett időszaki kiállítások is várják az érdeklődőket.

Antwerpen

Izgatottan olvastam az útikönyvben Antwerpen városáról, s az itt élő 22 (más források szerint 15) ezres ortodox zsidó közösségről. Hihetetlennek tűnt mindez. 40 perc vonatkozás

A Belgyumi Zsidó Múzeum bejárata

Az oldal a Jewish Child's day támogatásával jött létre!

után érkezünk meg a mérnöki munka remekműveként, a föld alatt háromszintessé alakított főpályaudvarra. A kijáratl szemben ékszerüzletek sorakoztak a Pelikán utcán végeláthatatlanul. Szinte minden bolt ajtaján ott díszelgett a mezüze. A gyémántmúzeumban az Izraelben gyártott audioguide segítségével megismerhettük a gyémánt bányászatának, megmunkálásának és kereskedelmének világát. Érdekes volt hallani, hogy a kereskedés nyelve mind a mai napig a jiddis, és a megállapodások szóban, s nem papíron születnek. A zsidónegyedben kóser boltok, éttermek, pékségek állták a szombatra készülő rohamát, a gyémánttőzsde forgalom elől elzárt utcáján kaftános kereskedők siettek, hogy megköthessék az ünnep előtti utolsó üzletet.

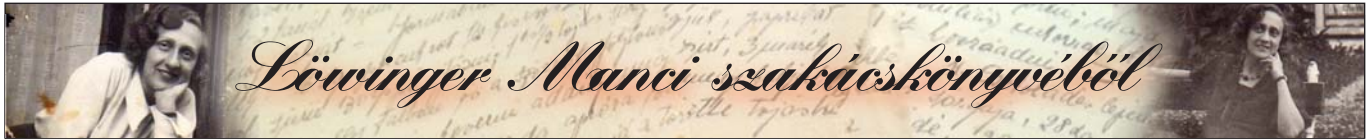
Péntek este

A szombat bejövetelét Brüsszelben élő barátunk invitálására a Zsidó Diákok Európai Szervezeténél (ECJS) töl-

A zsidó negyed „főutcája” kóser boltokkal, éttermekkel, hentessel...

töttük. Klubhelyiségük az Európai Unió hivatalaitól néhány lépésre található. A hangulatos és családias szombatfogadást követően a szervezetet vezető rabbi otthonába vacsorára voltunk hivatalosak. Az ortodox család asztalát közel 30-an ültük körbe, tradicionális ételeket fogyasztottunk. Jóérzés volt látni, hogy Európa fővárosában akad egy hely, ahol örömmel látják a világ különböző pontjairól érkezett hittestvéreket.

Gránolá Purimi sláchmóneszra

Vallásos jellegű gimnáziumba jártam, melyek abban az időben még sokkal liberálisabbak voltak mint ma, a fiúk és lányok egy osztályba jártak. Az egyetlen szigorú szabály az volt, hogy a lányok csak a tornaórákon lehetek hosszú tréning nadrágban. A fiúknak külön volt tornájuk, de ez a nem vallásos iskolákban is szokás.

Mikor harmadik osztályba jártam, elhatározták, hogy az iskola rendez egy Purimi farsangot nekünk és a negyedikeseknek. Összesen talán százan voltunk és jól ismertük egymást. A harmadikos lányoknak többnyire a negyedikes fiúk tetszettek, mindenki nagyon várta az ünnepséget. A tanárok megszabták, hogy a jelmezek olyanok legyenek, amelyeket az otthon megtalálható anyagokból állítunk össze, csak három dolgot szabad venni: álarcot, kalapot vagy sapkát és aki cowboynak öltözik, annak játékpuskát. Elosztották, ki milyen sláchmóneszt hoz, amelyet otthon készítenek. Az üdítőkről az iskola gondoskodott.

A púrimi szokások megengedik, hogy a mindennapi szokásokat átfordítsuk. Én Charlie Chaplin kosztümbe öltöztem. Apám öltönye, nyakkendője és kalapja

kítűnően szerepeltek. A szomszéd bácsi kölcsön adta a sétabotját és én megtanultam a chaplini mimikát. Mindenki kitárlt valami különleges és vidám jelmezt, a farsang sikeres volt.

Elkezdődött a tánc, felkért egy boszorkány, akinek az öltözéke és álarca olyan tökéletes volt, hogy nem ismertem meg. Nem szólt egy szót sem, csak pantomimmal „beszélgettünk”. Kíváncsi voltam, ki lehet. Jó volt a hangulat, mindenki táncolt, mulatott, az idő gyorsan elszaladt. A boszorkány kísért haza, rövid volt az út, mert mi közel laktunk az iskolához. Lelkesen beszéltem az élményekről, a boszorkány csak bólogatott. Mikor a kapuhoz értünk, megszólalt, megköszönte, hogy táncoltam vele, megkérdezte, hogy a következő este jöhet e értem, hogy moziba menjünk. A boszorkány nem volt más mint az a negyedikes fiú, akire sokat gondoltam és álmodoztam róla. A következő hónapokban a legnépszerűbb pár voltunk az iskolában. Ez egy kedves emlék, de amit máig is betartok, és akkor tanultam, az a tanárok kérése, hogy a sláchmóneszt házilag készítsük.

A mai ajánlatom, készítsünk gránó-

lát, tegyük szép üvegbe és sok szeretettel ajándékozzuk az ünnep örömeire. Nincs jobb, meg egészségesebb, mind reggelire enni egy tál gránolát joghurttal vagy kefirrel.

Hozzávalók:

50 dkg zabpehely, 10 dkg mandula, 10 dkg dió, 10 dkg pisztácia, 10 dkg napraforgómag, 10 dkg mogyoró, 10 dkg méz, 3-4 kanál étolaj.

Elkészítés:

A diót, mogyorót, mandulát apróra vágjuk. Nem reszeljük vagy daráljuk! Összekeverjük a zabpehellyel. Egy kis tálba összekeverünk 3-4 kanál étolajat, kb.10 dkg méz és ráöntjük a zabpehely keverékre. 1 cm vastagon terítsük szét egy tepsiben, ajánlatos sütőpapíron sütni és lassú tűzön 20-30 percenként kavargatva kb. 60 percig süssük, míg aranybarna nem lesz. Majd kapcsoljuk ki a süttőt és, hagyjuk benne a gránolát, hogy száradjon ki teljesen még 10 percet. Légmentes dobozban vagy üvegbe tároljuk.

Jó étvágyat és boldog Purimot kívánok!

Orna Mondshein,
Ashkelon, Izrael

Kile Kaleidoszkóp

Kidus a Frankelban

Február első péntekének estéjén különleges megtiszteltetésben volt része közösségünknek. Az esti ima utáni kidduson Tordai Péter a zsinagóga első emeleti kultúrtermében külön köszöntötte Pasternák Antalt, a KZSH elnökét és feleségét. A budai körzettel évek óta jó kapcsolatot ápol hitközségünk. Tordai elnök úr felelevenítette pár évvel ezelőtti komáromi látogatásukat, majd a KZSH elnöke beszámolt a Menház felújításáról, a kulturális és oktatási programokról és a jövő terveiről. Paszternák Tamás programkoordinátor bemutatta a hitközségünk 220. születésnapjára megjelent péntek esti imakönyvet. Mindkét közösség képviselői reményüket fejezték ki, hogy a sikeres együttműködés a jövőben is folytatódik.

Látogatás Bátorkeszin

(Folytatás a 2. oldalról)

Az egykori nagy zsinagóga évtizedek óta műhelyként szolgál. A KZSH elnöke felvette a kapcsolatot a község polgármesterével és a SZLOZSIHISZ beszercebányai SOS Temetőgondozási Központjával a sírkert mielőbbi rendbe tétele érdekében.

Encyklopédia židovských náboženských obcí na Slovensku

Encyklopédia židovských náboženských obcí na Slovensku – Pinkas ha-kehillot Slovakia vyšla v edícii múzea holokaustu Jad Vašem v Jeruzaleme v roku 2003. Zostaviteľom bol jeden z popredných izraelských historikov slovenského pôvodu Róbert J. Büchler. Encyklopédia ponúka chronologický prehľad kľúčových zdokumentovaných historických udalostí. Ktoré sa týkajú dejín židovských komunít na Slovensku. Mapuje osudy jednotlivých židovských obcí (v istom zmysle aj osobností z konfesionalnej, spoločenskej, kultúrnej a hospodárskej sféry) od ich vzniku po rok 1945, resp. 1948.

Po druhej svetovej vojne a prvej vlne emigrácie, ktorá prebiehala v rokoch 1945 – 1948, sa počet židovských obyvateľov Slovenska výrazne zredukoval. Mnohé náboženské obce zanikli, o roz-

voji religiózneho života v nasledujúcich desaťročiach nemožno hovoriť vôbec, ale napriek asimilačným snahám bývalého režimu i ďalším vlnám emigrácie niektoré židovské komunity “prežili” a zachovala sa aj ich inštitucionálna forma – židovské náboženské obce, ktoré patria pod Ústredný zväz židovských náboženských obcí sídlia v Bratislave. Po roku 1989 sa postupne obnovili všetky hlavné oblasti pôsobenia židovských náboženských obcí, vrátane religióznej. Dôkazom toho sú aj inaugurácie bratislavského, košického a piešťanského rabína.

Aj keď už nebolo možné nadviazať na všestrannú činnosť náboženských obcí (spolková, sociálna, pedagogická, atď.) a rabinátov, v istom zmysle sa ich podarilo obnoviť – hlavne v dvoch najväčších, najpočetnejších Židovských

náboženských obciach na Slovensku, v Bratislave a v Košiciach. V súčasnosti má Slovenská republika približne 3 000 židovských obyvateľov.

Slovenská verzia Encyklopédie židovských náboženských obcí vychádza v troch častiach a vydáva ju SNM – Múzeum židovskej kultúry v Bratislave vo svojej edícii Judaica Slovaca. I. časť vyšla v roku 2009 a obsahuje slovenské obce a mestá v abecednom poradí od A – K. II. časť encyklopédie vyšla koncom roka 2010. Do predaja sa však dostala až koncom januára 2011. Obsahuje mestá a obce v abecednom poradí od L – R. Posledná III. časť encyklopédie sa v súčasnosti rediguje a do tlače bude pripravená v druhej polovici roka 2011.

dr. Martin Korčok

Košer U Dávida (Chez David), rekonštrukcia a otvorenie

Milí priatelia,

Radi by sme Vás informovali, že koncom apríla opätovne otvoríme reštauráciu a penzión U Dávida (bývalý Chez David) na Zámockej ulici v Bratislave.

Počas najbližších troch mesiacov budeme robiť v objekte rekonštrukciu tak, aby reštaurácia a penzión poskytl svojim hosťom a klientom dôstojné priestory.

Kuchyňa bude košer pod dohľadom bratislavského rabína. Pripravíme pre Vás zaujímavé jedlá, ktoré budú prinášať tradíciu starej Bratislavy, ale aj to najlepšie, čo košer kuchyňa ponúka.

V prípade akýchkoľvek otázok nás prosím kontaktujte na tejto mailovej adrese.

Tešíme sa na možnosť uchádzať sa o Vašu priazeň.

S úctou,

**Manažment reštaurácie U Dávida,
Zámocká 13, Bratislava**

Izrael ocení ďalších 19 Slovákov...

(Pokračovanie zo strany 4.)

Keď do dediny prišli Nemci, Feldmarovci utiekli do lesa a sem im záchrancovia nosili potraviny. Za pomoc nežiadali nič. Ocenenie preberú dcéry záchrancov, Anna Blašková, Mária Slobodníková ml. a Eliška Mesíková.

Rodina Kochláňovcov z dediny Lubeľa prichýlila židovské sestry Haberové na úteku z Poľska cez hory. Pani Kochláňová pomohla pri pôrode jednej zo sestier ktorej sa narodila zdravá dcérka. Sestry aj bábätko prežili len vďaka pomoci neznámych záchrancov a dobrých ľudí v dedine. Ocenenie preberie pravnuk záchrancov, Patrik Humený. Na ceremónii sa zúčastní aj Mirjam Romm, ktorá sa narodila v dome Kochláňovcov cez vojnu jednej zo zachránených sestier.

Kontakt:

Veľvyslanectvo Izraela na Slovensku
Zuzana Kizáková – Press Manager and Political Affairs,
political@bratislava.mfa.gov.il

Izrael ocení ďalších 19 Slovákov titulom Spravodliví medzi národmi

Riskovali vlastné životy, aby zachránili životy iných. Počas druhej svetovej vojny sa vzopreli fašizmu a pomohli prežiť židovským spoluobčanom. Ďalší 19 Slováci budú ocenení titulom Spravodliví medzi národmi, ktorý sa udeľuje ľuďom nežidovského pôvodu za záchranu Židov počas holokaustu.

Slávnostné odovzdávanie titulu udeľovaného štátom Izrael a múzeom holokaustu Yad Vashem v Jeruzaleme sa uskutoční 2. februára v Historickej budove Národnej rady Slovenskej republiky za účasti prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča a predsedníčky vlády Slovenskej republiky Ivety Radičovej. Záchrancovia a príbuzní záchrancov preberú medailu z rúk veľvyslanca Štátu Izrael na Slovensku Alexandra Ben-Zvi a izraelského ministra a generála Yossiho Peleda, ktorý ako dieťa prežil holokaust vďaka úkrytu u nežidovskej rodiny.

„Máme česť oceniť titulom Spravodliví medzi národmi ľudí, ktorí prekročili hranice strachu a napriek už i tak neľahkému životu otvorili svoje domovy židovským spoluobčanom, stavali im v lesoch bunkre, prehovárali svojich susedov o pomoc, vyrábali im skrýše v pivniciach a tým všetkým sa hrdinsky postavili proti neľudskému fašistickému režimu, ktorí posielal ľudí na smrť len pre jediný dôvod – židovskú krv. Práve títo ľudia sú svetlom v temnej histórii holokaustu na Slovensku,“ hovorí veľvyslanec štátu Izrael na Slovensku Alexander Ben-Zvi.

Mená ocenených budú navždy vytesané do Múru cti v Záhrade Spravodlivých v Yad Vashem. Doteraz bolo významné ocenenie štátu Izrael udelené na základe výpovedí svedkov a historických materiálov viac ako 22-tisíc ľuďom na celom svete. Na Slovensku ho získalo viac ako 500 ľudí.

Prehľad príbehov ocenených Spravodliví medzi národmi:

Katolícka rodina Čunderlíkovcov, ktorá bývala v dedine Horný Jeleneč, stretla jedného dňa v lese židovskú ženu Adelu Singerovú, ktorá v náručí stískala malé dievčatko Elizabetu. Adela poprosila rodinu, aby dievčatko vzali so sebou, inak v lese zamrzne. Rodina ochotne splnila prosbu a až do konca

druhej svetovej vojny ukrývala židovské dievčatko. Čunderlíkovci sa oň starali s láskou ako o svoje vlastné dieťa. Ocenenie na ceremónii preberie záchrankyňa, dcéra rodiny Čunderlíkovcov, Helena Kapustová.

Alžbeta Halászová, rodená Weinsteinová, sa v 40. rokoch zoznámila s Karolym Halászom v jeho rodných Leviciach. Po niekoľkoročnom spolužití sa zosobášili v roku 1945. Karol sa snažil svoju milú zachrániť pred deportáciou do koncentračného tábora aj prostredníctvom náštiev u politikov, keď však tieto snahy zlyhali, rozhodol sa svoju milú aj s jej rodinou ukryť. Našiel im úkryt vo viničnom dome, kam po nociach tajne chodil, aby ukrývaným priniesol potraviny a potrebné veci. Po vojne sa Alžbete a Karolovi narodili štyri deti. Ocenenie preberie syn záchrancu a zachránenej, Ivan Halász.

Záchrancovia – rodina Hubinovcov z Kálnice sa so zachránenými – rodinou Diamantovcov poznala už pred vojnou. Po prvých transportoch Židov do koncentračných táborov poslali Diamantovci svoje deti do Kálnice k Hubinovcov. Ich pôvodne plánovaný krátky pobyt sa tam predĺžil na dva roky. V roku 1944 po potlačení Slovenského národného povstania sa situácia zhoršila a pobyt v dedine bol nebezpečný. Otcovia rodín postavili v lese bunkre, kde sa ukryla židovská rodina. Pani Hubinová začala variť pre osem ľudí a jej dcéra nosila jedlo do lesa ukrývaným. Ocenenie preberie vnučka záchrancov Ľubica Plichtová. Na ceremónii sa zúčastní aj zachránená dcéra rodiny Diamantovcov, Julia Schick.

Anna Knežová-Schönbrunová, rodená Krajčová, sa v roku 1944 zoznámila so židovským mladým mužom Bernardom Schönbrunom. Po potlačení SNP sa lov na Židov zostril a Anna sa rozhodla svojho milého ukryť. Vybavila mu úkryt v internáte, kde sa o neho stara-

la až do konca vojny. Po vojne sa Anna a Bernard zosobášili, narodili sa im dve dcéry, slávili židovské i kresťanské sviatky. Ocenenie na ceremónii prevezme záchrankyňa.

Rodina Medveckých z Ružomberka pomohla susedkám Ester Friedmann s malou dcérkou Sophiou. Vo svojom dome ukryli až do konca vojny ich rodinných príslušníkov v izbe, do ktorej sa dalo vojsť len cez veľkú skriňu.

Ocenenie na ceremónii prevezmú dcéry záchrancov Vlasta Dávidová a Viera Dubovská. Na ceremónii sa zúčastní aj Sophia Friedmann. Všetky tri ženy sa ako malé dievčatká ešte pred deportáciami hrávali spolu na jednom dvore.

Stolár Michal Rázus z Liptovského Mikuláša poskytol úkryt židovi a partizánovi Jehudovi Marikovskému, pôvodne Ladislavovi Morgenbesserovi. Zima ho vyhnala z úkrytu v horách a on náhodne zazvonil v dome v meste a požiadal o pomoc. Rázus ho prichýlil a do konca vojny ho ukrýval. Z mužov sa stali dobrí priatelia. Ocenenie preberú dcéry oceneného, Nataša Rázusová a Jelena Zacharová. Jehuda Marikovsky žije v domove dôchodcov v Izraeli, rodine záchrancov poslal pri príležitosti ceremónie ďakovný list.

Rodina Ročekovcov z Devínskej Novej Vsi v Bratislave zachránila židovské dievča Eriku Sigel, rodenú Rosenbergovú. Prijali ju do domu ako pomocníčku a pod touto zámienkou ju s falošnými dokladmi až do konca vojny ukrývali. Pani Sigel žije v USA, záchranca Anton Roček zomrel minulý rok, bol najstarší obyvateľ Devínskej Novej Vsi. Záchranca a zachránená boli celé roky v kontakte. Ocenenie preberie vnučka záchrancov, Katarína Šimkovičová.

Rodina Slobodníkovcov a rodina Kúrovcov splnila prosbu neznámej židovskej rodiny Feldmarovcov o pomoc. V dome vyrobili úkryt pre židovskú rodinu a starali sa o nich.

(Pokračovanie na strane 5.)

„Aké krásne sú tvoje stany, Jákob...“

Týmito slovami vstupuje pobožný Žid každé ráno do synagógy. Pamätnú tabuľu dnes odhaľujeme v mieste niekdajšej synagógy. V mieste prvej synagógy v Komárne...

Na úvod by sme položili niekoľko otázok: Prečo aj? Prečo práve v pamätný deň holokaustu OSN? Toho roku oslavuje komárňanská židovská náboženská obec svoje 220. narodeniny, oficiálne bola založená v roku 1791, hoci vieme, že prví židovskí občania prišli do nášho mesta už dávno predtým. Máme pomerne málo informácií o dávnych časoch.

Táto synagóga bola svedkom pozdvihnutia židovského spoločenstva, kedy sa steny modlitebne stali malými, a naši spoluveriaci bratia museli čoskoro

do aukcie, a táto sa mimoriadne zapáčila Jánosovi Fabulovi.)“

Od roku 1863 je veľká synagóga nachádzajúca sa ulici Biskupa Királyya miestom židovských modlitieb, po nespojitosti v roku 1868 išli aj v Komárne vlastnou cestou neológia a ortodoxia. O ďalšom osude predanej synagógy toho kroniky veľa neprezrádzajú. Stála tu tíško vo dvore niekdajšieho Klein, Weiszovho domu, dnes pomenovaného ako Zichyho palác. V období prenasledovania Židov bola svedkom toho, ako v pivnici blízkeho paláca natla-

vybudovať novú. Mór Jókai, rodák z Komárna píše o tejto budove vo svojom diele Zlatý človek, v dialógu Mihályja Tímára a Jánosa Fabulu, nasledovne:

„János Fabula spravil nie jedno, ale tri cigánske kolesá, cez celú chodbu. A späť zase tri cigánske kolesá, po ktorých sa opäť postavil na päty rovno pred Timára.

- Tak! Teraz už rozumiem čo je vo veci. Toto množstvo peňazí patrí mne! Idem. Kúpim židovský kostol.

(aby si nikto nemyslel, že posledná veta bola zo strany Jánosa Fabulu zlým vtipom, musíme pripomenúť, že vo vtedajších pomeroch, boli obyvatelia vyznávajúci izraelskú vieru nútení postaviť si novú modlitebňu na zemianskej parcele grófa Zichyho, staršia hebrejská modlitebňa bola naozaj daná

čili potomkov jej niekdajších prívržencov, za nedôstojných, neľudských podmienok. Bola aj súčasťou fabriky, neskôr, po zmene politického režimu, počas realizácie myšlienky na vybudovanie Nádvorja Európy, sa z nej ako jednej dávnej budovy nádvorja, vybudoval využitím jej troch stien Nemecký dom s drevenou konštrukciou, ako zvláštna hra osudu...

Zostala ale táto jedna stena, na ktorej bolo a je niečo zvláštne.....Zachovali sa pôvodné maľby objavené počas rekonštrukcie, a táto stena bola až do dnešného dňa prázdna.

Sledujúc januárové tradície uplynulých rokov sa po ortodoxnej synagóge, po budove Menház a po neologickej synagóge, dostáva štvorjazyčná pa-

mätná tabuľa na štvrtú budovu, ktorá je v moderných knihách spomínaná ako stará synagóga, a to s odkazom, že pamiatka židovského spoločenstva konečne zaujala svoje dôstojné miesto na nádvorí predstavujúcom jednotlivé národy Európy, ukazujúc všetkým sem zavítajúcim turistom, že naše spoločenstvo je stále živé.

Ďakujeme majiteľovi budovy, inžinierovi Péterovi Takácsovi, ktorý našej žiadosti okamžite vyhovel, čím prispel k umiestneniu ďalšej, dôstojnej pamätnej tabule...

Po umiestnení pamätnej tabule sa v budove Menház otvorí neobyčajná výstava, prvá svojho druhu na Slovensku. Meno rodiny Tevan pochádzajúcej z Oravy, z Dolného Kubína, ktorá založila v Békéscsabe významnú rodinnú tlačiareň, sa síce nespája s Komárnom, ale preštudujúc si ich rodinnú históriu zistíme, že jej osud je podobný ako osud ktorejkoľvek židovskej rodiny z Komárna, obdobie povznesenia vystriedalo obdobie prenasledovania, a neskôr emigrácia do zahraničia tých, ktorí peklo prežili, pošliapanie vážených obyvateľov mesta, toto sú všetko typické osudy židovských rodín v 19. a 20. storočí.

História jednej budovy a história jednej rodiny tvoria jadro tohtoročného pamätného dňa holokaustu OSN v Komárne. Malá skupinka pozostalých stále sa zmenšujúceho spoločenstva, druhá a tretia generácia a niekoľko sympatizantov, skláňajú dnes hlavy pred tými, ktorí sa nikdy nevrátili z Osvienčinu oslobodeného pred 66. rokmi. Vzdajme pamiatku aj tým generáciám, ktoré sa nikdy nenarodili, ktoré nemali možnosť stať sa aktívnymi členmi nášho náboženského spoločenstva, ktorým vzali budúcnosť, možnosti, život. So smútkom v srdci cítime, že nám chýbajú.

Na poslednej ceste... rozlúčka s čitateľmi!

V židovskom cintoríne v Dunajskej Strede mnoho ľudí odprevadilo na poslednej ceste váženú členku miestnej komunity tetu **Róžiku Kornfeldovú**, ktorá nás opustila vo veku 85 rokov. S našou spoluveriacou sa lúčil hlavný rabín z Budapešti Róbert Deutsch a hlavný kantor Emil Tóth.

Vo veku 87 rokov usnula spoluveriaca **Magdaléna Baráthová**. Pravidelne prišla medzi nás na spomienkové oslavy dňa martýrov v júni, kedy spomínala na všetky hrôzy, ktoré musela prežiť z dôvodu príslušnosti k našej cirkvi.

Vyjadrujeme sústrasť obidvom rodinám.

redaktori Spravodajcu

Krátke správy

✧ V posledných mesiacoch sme boli úspešní v súvislosti s usporiadaním programov na rok 2011, na viacerých verejných súťažiach.

✧ Koncom januára sme vyúčtovali grantov z roku 2010.

✧ ÚZ ŽNO usporiada začiatkom marca nasledujúce zasadnutie prezídia. Na základe nových stanov prijatých v jeseni minulého roku sa v máji t.r. uskutočnia nové voľby vedenia.

✧ Naša knižnica Bélu Spitzera bola obohatená novými knihami.

Na čele Ohel David je nová riaditeľka

Od januára t.r. je na čele Ohel David – domova dôchodcov pani Miriam Franklová, ktorá už dlhé roky pôsobila v podobnej funkcii. Zanedlho ju predstavíme aj na stránkach nášho Spravodaja. K práci jej prajeme veľa úspechov.

Členské poplatky a poplatky za udržiavanie cintorína v roku 2011

Žiadame členov ŽNO a všetkých tých, ktorí majú príbuzných pochovaných v židovskom cintoríne, aby zaplatili členský poplatok ŽNO resp. poplatok za udržiavanie cintorína na našom sekretariáte alebo bankovým prevodom resp. šekom. Poplatky na rok 2011 sa nemenia. Ďakujeme!

Žiadame Vašu podporu

Zmena ČÍSLA ÚČTU!

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Mazl Tov!

Touto cestou blahoželáme **Zsuzanne Pfitzner a Dávidovi Popovicsovi** z príležitosti ich svadby a prajeme im veľa šťastia.

V USA sa stala prababičkou naša najstaršia členka Anna Pasternák, kde sa jej narodila tretia pravnučka **Tali**, ktorá je dieťaťom **Ronita Pasternaka a Shaun Snitmana**.

Mazl Tov!

SPRAVODAJCA

Dôstojná spomienka

ŽNO v Komárne usporiadalo dňa 30. januára 2011 z príležitosti Medzinárodného dňa pamiatky obetí holokaustu, ktoré pripadá na 27. januára.

Vyhlásilo ho Valné zhromaždenie OSN 1. novembra 2005, z príležitosti oslobodenia koncentračného tábora Osvienčim – Birkenau. program bol zahájený na Nádvorí Európy, ktoré predstavuje rozličné stavebné štýly a kde na jedinej starej budove na stene bývalej prvej synagógy sme odhalili pamätnú tabuľu. Tento pamätník v štyroch jazykoch je štvrtým v nedávno začatom seriály pamätníkov. Pamätná tabuľa je na ortodoxnej synagóge, na Menház, a na neológiekej synagóge a od teraz aj na stene bývalej starej synagógy nájdeme texty napísané v slovenčine, maďarčine, angličtine a hebrejčine. Prítomných - primátora mesta Dr. Antona Mareka, viceprimátorov Bélu Szabó a Dr. Vojtecha Nováka, riaditeľa odboru menšín na Úrade vlády SR László Juhásza, predstaviteľa Veľvyslanectva MR v SR Józsefa Szabó, biskupa reformovanej cirkvy László Fazekasa – pozdravil koordinátor programov ŽNO Tamás Paszternák. Predseda ŽNO v Komárne Anton Pasternák predstavil históriu synagógy a význam pamätného dňa v slovenčine a v maďarčine. Budapešťiansky rabín Tamás Verő vo svojom príhovore upozornil na

dôležitosť spomínania a na prítomnosť a úlohu 220 ročnej židovskej komunity pôsobiacej v meste. Modlitby odzneli v prednese kantora z Budapešti Tamása Biczó. Tabuľu odhalil primátor mesta a predstaviteľ vlády.

Program pokračoval poobede v Menház. Výstavu Staré diela na plátnach XXI. storočia – kultúrne dedičstvo rodiny Tevan, otvorila v zastúpení Nadácie

Tevan Ildikó Tevan a kurátor výstavy István Balogh. Rodina Tevan pochádza z Oravy s Dolného Kubína a patrila medzi prvé židovské rodiny v Békéskéj Čabe. Vlastnili známu tlačiareň a medzi inými boli vydavatelia diel skupiny Nyugat. Táto putovná výstava je prvýkrát na Slovensku. Na otvorení výstavy medzi mnohými záujemcami boli aj predstavitelia miestnych médií.

PT

Pozvánka

ŽNO v Komárne Vás touto cestou pozýva na februárové stretnutie klubu Šalom, ktoré sa uskutoční **v nedeľu, 27. februára 2011** v Menház v sále Zoltána Wallensteina.

Téma stretnutia: Aktuálna situácia na Blízkom východe. Hostom bude: **novinár Péter Breuer**

Péter Breuer žil niekoľko desiatok rokov v Izraeli, bol spravodajcom mnohých maďarských médií. Momentálne pracuje v Budapešti, je redaktorom a moderátorom židovského programu Maďarského rozhlasu, vlastní spravodajskú agentúru Breuer Press International.

Vstup je bezplatný.

Srdečne Vás očakávame.

